

Bidrag om normativitet ønskes

FILOSOFISK SUPPLEMENT

//

//]]]]> //]]>

UTLYSNING: [Filosofisk supplement](#) søker tekster til nummer 4/2012 med tema «normativitet». Frist for innsending av tekster, utkast eller ideer er 20. september.

Ordet «normativitet» er kanskje lite kjent utenfor academia, men fenomenet er allestedsnærværende. Alt fra den mest hverdagslige samtale til estetiske betraktninger, og til og med vitenskapenes fundament, er knyttet til det normative – til hvordan ting *bør* være. Nær sagt alle grener av filosofien kommer i kontakt med det normative, og må forholde seg til spørsmålet: Hva er normativitet?

Problemstillinger som angår normativitet, er kanskje best kjent fra etikken. Der gjør de seg

gjeldende når vi søker å forstå hva vi bør gjøre, og i forlengelsen av dette hvorvidt moralske normer er, eller kan være, objektive retningslinjer for hvordan vi bør handle. Er de kanskje snarere sosialt og kulturelt konstruerte forestillinger? I slike og mange andre spørsmål lurer relativismen – hvor truende er den? Sist, men ikke minst, står vi igjen med det rent praktiske spørsmålet: Hvilke normer burde vi følge – om noen i det hele tatt?

Normativitet har lenge vært et hett tema også innen vitenskapsteori. Det har lenge blitt hevdet – blant annet av Hilary Putnam – at vitenskapen, i motsetning til hvordan den ofte fremstilles, ikke er rent objektiv og uten verdidommer, men at normative hensyn tvert imot er fundamentale i vår vitenskapelige praksis. Dette illustreres ved at vi har en rekke krav til hvordan både prosess og resultat bør være. Hva er egentlig forholdet mellom vitenskap og verdier, og hva har dette å si for vitenskapens status? Lignende problemstillinger dukker også opp i estetikkens spørsmål omkring riktig smaksdom. Hva er det skjønne, og hvilke kriterier skal vi dømme det etter? Kan vi i det hele tatt forutsette, eller forsvare, at det finnes en felles sans for det skjønne, slik Kant hevder?

Selv noe så dagligdags som språk er nært forbundet med normativitet – men hva er egentlig det normatives rolle når det gjelder språklig mening? Dette spørsmålet blir først satt på dagsordenen med Wittgenstein, og senere i Saul Kripkes dristige lesning av førstnevnte. Skal vi tro Kripke, medfører språklige reglers normative natur at mening risikerer å måtte avskaffes som teoretisk størrelse. Andre, som Paul Boghossian, har ment at det normatives rolle i språket viser at vi må gjøre rom for en særegen kategori av egenskaper i universet – normative egenskaper – som ikke vil kunne være gjenstand for normal vitenskapelig undersøkelse. Hvor fundamentalt er egentlig det normative i språklig sammenheng, og i hvilken grad legitimerer det slike vektige konklusjoner?

Spørsmålene er mange, og dette er bare noe av det som kan tas tak i til vårt neste nummer. Du står fritt til å vurdere «normativitet» på et helt annet grunnlag. Har du en ferdig tekst, en interessant idé til en tekst, en skisse du kan arbeide videre med, et tidligere arbeid du vil omarbeide, eller et forslag til intervju eller anmeldelse, ser vi gjerne at du sender inn bidraget ditt til neste nummer av Filosofisk supplement.

Frist for innsending av tekster, utkast eller ideer er 20. september.

Ta kontakt på e-post: redaksjon@filosofisksupplement.no

Alle bidrag er velkomne! Du vil få grundig tilbakemelding fra redaksjonen og hjelp til å arbeide videre med teksten. Vi behandler også tekster som går utenfor tema.